



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,  
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

**Regnault, Valère**

**Mogvntiæ, 1617**

Cap. 10. De definitione indulgentiæ, qua, quid rei sit explicatur,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)



quod cum peccatum Adæ non tantum culpam sed etiam pœnam temporalem inuenerit; merita Christi non tantum ad culpæ, sed etiam ad pœnæ temporalis remissionem nobis valere. Docet item merita Christi superabundare ad peccatorum remissionem, cum in sequenti *vers. 20.* dicitur, Vbi abundavit delictum, superabundavit gratia: ] & in *cap. 1. Epist. ad Ephes.* cum dicitur, In quo habemus redemptionem per sanguinem eius, remissionem peccatorum secundum diuitias gratiæ quæ superabundavit in nobis. ] Similiter patet ex eo, quod vnus iustus possit pro alio satisfacere, & per consequens merita iustorum aliqua ratione ad eundem memoratum thesaurum pertinere. Namque *ad Coloss. 1.* inquit D. Paulus, Gaudeo in passionibus pro vobis, & adimpleo ea quæ defunt passionum Christi in carne mea, pro corpore eius quod est Ecclesia. ] Vbi aduertendum est quod ipse absolure loquendo, nec determinando vllum modum quo id agere intendere, significat eum suam voluntatem fuisse, vt sue passionibus (quas vocat passionibus Christi, quia in vilitate Ecclesiæ, quæ corpus est Christi mysticum, conferebantur) prodesse Ecclesiæ omni ratione, omnique titulo quo poterant: præsertim cum tanta ipse feruet charitate, vt non solum superimpendere sed etiam superimpendi optaret pro animabus aliorum *ex cap. 12. posterioris ad Corinth.* Tales autem passionibus potuerunt prodesse ad satisfaciendum pro temporali pœna peccatis debita; cum id commune sit omni operationi hominis iusti, quatenus ea molestiam aliquam habet, & est coniuncta cum gratia. Quare Apostolus intendebat etiam inter cætera, vt ad remissionem pœnæ temporalis prodesse iis qui satisfactionem indigerent. De quare pluribus agere non est necessarium ad nostrum institutum. Cui sufficere potest sequentia vltius monuisse.

100. Primum est, merita Sanctorum non addi meritis Christi, quasi hæc sine illis non sufficiant ad constitutionem thesauri, ex quo possint sumi satisfactiones pro omnium hominum peccatis. Namque sola constituunt infinitum & inexhaustum iuxta illud *1. roan. 2.* Ipse est propitiatio pro peccatis nostris: non pro nostris tantum sed etiam pro totius mundi. ] Et illud *Clementis 6. in cit. Extravag. Vnigenitus.* Propter vnionem hypostaticam sufficisset modica gutta sanguinis Christi pro redemptione totius humani generis.

Secundum est, non esse necessarium vt merita Sanctorum ad thesaurum pertineant, totam pœnam temporalem per illa auferri possit; sed quod saltem minima possit, quodque deest ex parte illorum, suppleatur per merita Christi. Tertium est, hoc quod dicimus de meritis Sanctorum, meritis Christi non derogare magis, quam quod dicitur de propriis meritis quibus iustus potest pro seipso satisfacere. Hoc inquam patet, quia sicut Christi merita possent nobis sufficere sine satisfactione Sanctorum, ita etiam possent sine vlla nostra satisfactione. Verumtamen, sicut nihilominus conuenit nos aliquid facere: ita etiam conuenit in Ecclesia, alios aliorum ad instar membrorum, sentire auxilium, vnde agnoscant se communionem Sanctorum indigere.

Quartum est, in Ecclesia non alium quidem quam Christum, dare nobis vitam æternam gratiam, & peccatorum remissionem: iuxta illud *Act. 4.* Non est in aliquo alio salus: ] quoad alias tamen vilitates, inter quas est remissio pœnæ temporalis debita peccatis; iuari possumus à Sanctis tanquam membra à membris eiusdem corporis mystici sub Christo capite.

101. Notandum est 4. relictam esse à Christo in Ecclesia potestatem antedictum thesaurum dispensandi suis membris indigentibus. Id quod Concil. Trident. *sess. 25. in decreto de indulgentiis* definit confirmatque per illud *Matth. 16.* Quodcumque solueris super terram erit solutum & in caelis. ] Cum enim dicitur, *quodcumque*, intelligitur omne vinculum tam culpæ, quam pœnæ: quandoquidem tam hoc quam illud impedit ingressum in regnum cælorum. Item per illud *Ioan. 20.* Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: ] quod cum absolute & sine restrictione dicatur, intelligendum est de peccatis: tam quoad pœnam, quam quoad culpam. Præterea per antiquissimum eiusdem potestatis usum in Ecclesia: de quo constat *ex posteriore ad Corinth. cap. 2.* vbi D. Paulus dicitur aliquid pœnæ Corinthio fornicario remisisse. Quod fecisse vtendo potestate relictà à Christo in Ecclesia

concedendi indulgentias, bene aduersus hæreticos ostendit Gregor. Valen. in citato libro de indulgentiis cap. tertio. Neque obstat quod olim non concederentur indulgentiæ tam large quam nunc: quia tunc non fuit tanta necessitas, quanta nunc est largas concedendi: eo quod Christiani longe quam nunc feruentiores erant in bonis operibus: vnde fiebat vt non indigerent tantopere indulgentiis, quam nos. Illi usmodi potestatem aduersus hæreticos propugnant idem Greg. à Valen. & Bellarm. ille in *cit. cap. 3. & sequen. 4.* hic vero in libro priore de indulg. *cap. item 3. & 4.* de ea que multa disputat Suarez *tomo 4. disput. 49. sect. 1. 2. & 3.* Sed pro praaxi sufficit nobis proposita doctrina Concilij Tridentini rationes habet Sorus in *4. dist. 21. quest. 1. art. 1.* Contenti erimus vnã attigisse: quod frustra esset in Ecclesia supra memoratus infiniti valoris thesaurus, nisi Christus in illa reliquisset clauem, quæ is aperiretur, id est, potestatem quæ is dispensaretur indigentibus. Hinc ergo, vt habet Leo decimus in memorata bulla, Christus in Ecclesia reliquit clauem, quarum esset aperire regnum cælorum suis fidelibus, tollendo illius ingrediendi impedimenta; culpam scilicet & pœnam pro actualibus peccatis debitam: culpam quidem mediante Sacramento Pœnitentiæ pœnam vero temporalem pro actualibus peccatis secundum diuinam iustitiam debitam, mediante Ecclesiastica indulgentia. Hæc Pontifex.

Ex quibus intelligitur, vt potestatis in Ecclesia à Christo relictæ, merita ipsius applicari nobis non tantum in Sacramento; sed etiam extra Sacramentum. Quod Sorus loco citato confirmat ex eo, quod absolute dictum sit à Christo, Quodcumque solueris; ] & Quorum remiseritis peccata &c. ] Inde enim intelligitur non cum restrictione, sed absolute accipiendam esse potestatem, per illa verba relictam in Ecclesia, relaxandi peccata. Quo modo eam accepisse, nec ad Sacramentum restrictisse merito putandum est S. Paulus, qui Corinthio absenti indulgentiam auctoritate Christi concessit: cum Sacramentum conferatur tantum presentibus. Quod vero dicitur Ecclesiam non habere potestatem remittendi peccata nisi Sacramento alligatam, intelligendum est de mortalium remissione quoad culpam, requiente infusionem diuinæ gratiæ, quam ministri Ecclesiæ non nisi per Sacramento possunt conferre. Remissio autem peccati quoad pœnam, culpa prius remissa non requirit gratiæ infusionem, ideoque potest auctoritate Ecclesiæ sine Sacramento fieri.

## CAPVT X.

De definitione indulgentiæ, qua quid rei sit explicatur.

## SVMMARIVM.

- 103 Definitio indulgentiæ.  
104 Cur indulgentia dicatur remissio.  
105 Quomodo dicatur esse pœnæ remissio, cum quedam detur & à pœnæ & à culpa.  
106 Responsio cæteris accommodatior.  
107 Cuius pœnæ indulgentia sit remissio.  
108 Explicatio aliquot partium traditæ definitionis.  
109 Indulgentia non sunt pœnæ fraudes Ecclesiæ, vt impie dicunt hæretici.  
110 Etiam perfectorum est, querere indulgentias.  
111 Vsus legitimus indulgentiarum multa requirit, quæ non facile contingunt.

106. Quid rei sit indulgentia, potest aliquatenus ex iam dictis conici, quod plene declaratur per definitionem traditam à Nauar. in *commen. de indulgentiis*, notab. 20. qua dicitur esse remissio pœnæ temporalis debita peccato actuali Pœnitentiæ, extra Sacramentum ab Ecclesiastico Prelato, ob rationabilem causam facta, compensando eam ipsam pœnam ex Ecclesiæ thesauro satisfactionem.

Indulgentia autem vt in hac de finitione, sic & in Extravag. Vnigenitus, De pœnitentiæ & remissio. dicitur remissio, quia per eam fit quedam relaxatio & con donatio, in qua simul interueniunt misericordia & iustitia. Sicut enim cum pro damnato ad trimes, alius substituitur, qui eam pœnam sustineat; aut pro debitore centum aureorum, soluitur ex aulario publico: misericordia est, quod is qui delit et non soluat



de satisfactione v. erò, quod non liberetur à debito sine plena solutione: sicut indulgentia misericordia est, quod pro vno deatur satisfactio ex poena alterius; iustitia vero, quod is plenè satisfaciatur poenæ debitor. Dicitur Deinde, *Pœna*, ad differentiam remissionis culpæ, quæ fit per Sacramentum, non per indulgentiam.

Si dicas inuenti concessas indulgentias à poenæ & à culpa. Respondent aliqui illud verbum, à culpa non esse profectum à Sede Apostolica: sed à quæstuaris. Cui responcioni fauet, quod in Concil. Trident. *sess. 25. in decreto de indulgentiis*: causa abulsum in populo Christiano circa indulgentias, referatur ad prauos quæstus factos pro illis consequendis. Quæ responsio non satisfaciunt, quia Nauarr. *in citato Comm. no. tab. 10. num. 18.* ait sua ætate passim in Gallia appellari esse indulgentias à poenæ, & à culpa: ita vt probabile sit sub ea forma fuisse profectas à Summo Pontifice. Aliter ergo idem *in præced. num. 16.* tenet respondendum esse: ac dicendum cum D. Anton. *1. par. tit. 10. cap. 3. §. 4.* indulgentiam à culpa dici improprie; nam proprie tantum est à poenæ; cuius solius per se sit et que est remissio, & culpæ tantum ex accidenti ac indirectè: nempe quod dicta remissio poenæ per indulgentias, supponat in illo qui eam consequitur, omnis mortalis culpæ remissionem; cum non possit concedi existenti in peccato mortali: sed vt habetur in *Clemen. v. nigenitus. De poenitent. & remissionibus*, solis verè poenitentibus & confessis, id est, iis qui per contritionem & confessionem sunt suorum peccatorum mortaliu veniam consecuti. Sed quia ista ratione vna indulgentia non est magis à poenæ & culpa, quam alia: & Sedes Apostolica vtens prædictâ formâ in quarundam indulgentiarum concessione; merito censetur significare, se circa culpæ remissionem aliquid operari, quod non operatur in aliarum concessione: non enim frustra & temere fit, quod aliquando exprimit culpæ nomē, q. solet vt plurimum reticere.

Vnde potest conuenientius responderi cum Palud. *in 4. dist. 20. quaest. 4. sub finem*, talem indulgentiam dici à culpa: non quidem mortali circa quam Ecclesia nihil potest nisi per administrationem Sacramenti, sed veniali: ad cuius remissionem cum possit Ecclesia ipsa instituere Sacramentalia (prout meminimus in *præced. lib. 5. cap. 4. sect. prima.*) potest etiam indulgentiam sic concedere, vt opus pium (quod iuxta post dicenda ad eam lucranda requiritur) velut recitationem septem Psalmorum poenitentia luum aut largitionem certæ elemosinæ, aliudve simile: instituat, in Sacramentale, ad culpæ venialis remissionem (quam sine Sacramentis fieri posse, patet ex Concil. Trident. *sess. 14. cap. 5.*) sicut instituit deuotam aquæ benedictæ sumptionem, aut generalis confessionis recitationem, aut Episcopalis benedictionis susceptionem; ita vt vt talis institutionis per prædictum pium opus, tanquam per Sacramentale quoddam (non autem per indulgentiam cuius causa illud suscipitur) omnes veniales culpæ remittuntur, si indulgentia sit ab omni culpa & poenâ vel earum pars aliqua si quæ fuerit determinata in indulgentiæ concessione. Quod dicere minus habet periculi, quam illud quod habet & sequitur Gregor. à Valen. ad D. Thomam *tom. 4. disput. 7. quaest. 20. puncto 3. col. 188.* indulgentiam dici à poenæ: & à culpa, quia cum remissione poenæ conceditur facultas, eligendi Confessarium qui absoluat à quavis culpa.

Dicitur 3. *temporalis*, quia poenæ æterna quæ debetur peccato mortali, non tollitur per indulgentiam, sed per contritionem & poenitentiam Sacramentum, quo peccatum ipsum mortale remittitur. Id quod habetur etiam ex ante memorata Extrauag. Porto poenam temporalem dicimus, quæ ad tempus luenda est in Purgatorio pro peccatis propriis, nisi in præsentis vita redimatur.

Dicitur 4. *debita actuali peccato*: quoniam poenæ peccato originali debita, vt mors, fatigatio, morbus, & id genus aliarum, non remittuntur per indulgentias.

Dicitur 5. *Poenitentis*: quia non Poenitentis indulgentia non conceditur, ex Eiusdem Extrauagantis verbis expressis, quæ Nauarr. *expedit in cit. comment. notab. 17.* Adueniunt autem simpliciter dici *Poenitentis*, non autem copulatiuè poenitentis & confessi, sicut in ead. Extrauag. habetur: quia indulgentia concedi potest Poenitenti, qui non est confessus actu, vt in eod. comm. tractat Nauarr. *notab. 18.* & in sequentibus suo

loco declarabitur.

Dicitur 6. *extra Sacramentum facta*, ad differentiam remissionis quæ in Sacramento fit poenæ temporalis cum qua cõuenit quidem, quod vtraque fit temporalis poenæ peccatis debita; sed differt, quod facta per indulgentiam, fit cum compensatione per quam de thesauro Ecclesiæ tantum soluitur, quantum indulgentiam ipsam acquirenti remittitur. Sacramentalis verò sine compensatione fit, per diuinam liberalitatem: vt ex Palud. post D. Anton. Nauarrus habet in *præcedenti notab. 10. nu. 21. & 22.* Ac probat, quia diuinam magnificentiã decet nobis miseris cum animorum iusta demissione peccata consentibus, aliquid poenæ condonare, sine respectu ad alterius solutionem & satisfactionem.

Dicitur 7. *à Prelato Ecclesiastico*: quoniam ea quæ fit à Rege, vel alio Iudice laico non est indulgentia de qua loquitur: vt pote quam solus Prelatus Ecclesiasticus, prout postea docebitur, concedere potest.

Dicitur 8. *orationabilem causam*: quia, vt expressum est in ante memorata Extrauag. Christus commisit thesaurum indulgentiarum dispensandum per D. Petrum & ipsius successores, propriis & rationabilibus de causis: & in *cap. Cum ex eo, de poenit. & remiss.* damnantur indifferetè indulgentiæ.

Quod reliquum est in definitione, excludit remissiones poenæ temporalis peccatis debita, factas etiam extra Sacramentum per orationes, ieiunia, elemosinas, & alia bona opera eius qui est in Dei gratia. Talis enim remissiones non comprehenduntur nomine indulgentiæ: quia nõ sunt cum compensatione satisfactionum ex thesauro Ecclesiæ.

Atque ex his satis liquet illud, quod habetur in formula professionis fidei, posita in quadam Pij Quarti bulla quæ est vna ex illis quæ circumscribuntur cum Concil. Trident. salutarem esse indulgentiarum vsum legitimum. Liquer. item Ioannis Vviclef damnati in Concil. Constantiensi *sess. 8.* atque hæreticorum nostri temporis (aduersus quos in Conc. Trident. *sess. 25.* editum est decretum de indulgentiis) impiam esse sententiam, quæ asserunt indulgentias ad nihil aliud valere, quam vt sint pia quædam fraudes, quibus mater Ecclesia falsis præmiis indulgentiarum propositis, ad pia opera suos filios excitat; nempe ad ieiunia, peregrinationes, audiendum verbum Dei & similia: perinde ac mater prouocat paruulum filium ad ambulandum præmonstrato pomò, quod postea non dat ambulanti: talis enim sententiæ falsitatem proposita definitio ostendit aperte, declarando naturam indulgentiæ consistere in eo, vt per illam in Christi corpore, quod est Ecclesia, poenæ de se satisfactoria vnus membrum innocenti, iusta de causa applicetur satisfactio poenæ alterius membri nocentis eiusdem corporis: non secus ac in homine lingua vel manu peccante, terga verberantur in talis peccati poenam.

Quod autem quidam etiam prædictum vsum non improbarent: negant tamen perfectorum esse indulgentias quærere; reuocatur à Nauarr. *in comment. De indulg. notab. 5.* Tum quia velle indulgentias, est velle per alienas poenas satisfacere diuinæ iustitiæ modo debito: quod cum licitum bonumque sit, erit & meritum in Dei gratia factum, & per consequens viro perfecto dignum. Tum quia cupere dissolui & esse cum Christo, perfectorum est; & per consequens, velle tollere impedimentum eorum quæ remouentur à conspectu Christi si mori contingeret: de quorum impedimentorum numero essent poenæ illæ quæ per indulgentias relaxantur.

Obiicitur autem perfectorum esse amplecti poenas & scire crucem Christi: indulgentiam autem quærere, sit eas fugere. Respondet idem author, imperfectionis quidem esse indulgentiam quærere vt ea habita epidè Christo inferuias, minusque medelæ, & cautelæ impendas peccatis vitâdis ac radicibus eorum extirpandis: non autem quærere vt Deo per alienas poenas debito modo satisfaciatur: quod in se, vt prædiximus, bonum est & meritum: neque est malum ex eo, quod tollat executionem satisfactionis, quæ valet ad meritum & ad medicinam aduersus peccata. Nam quod quis relaxationem satisfactiois sibi impolitæ à Confessario, sit per indulgentiam consecutus, non impedit quin (vt communitè consuevit) eam dem impleat ad consequendas salutares quos præfert fructus.



111.

Porro legitimus indulgentiarum usus tunc contingit, cum in eo concurrunt omnia quae postea dicentur requiri ad illarum concessionem & acquisitionem. Sicut verò non est facile tale in usu contingere, ita nec est difficile multos, praesertim socordes, decipi putantes se potiri fructu indulgentiarum, cum res secus habeat. Possunt multi alij errores per eandem definitionem confurari: ut contendit Gregor. à Valen. in lib. de indulgen. cap. 2. Sed in ea re tanquam remotiore à praxi nobis propoli a, non immeritabilur: videri potest Suarez tom. 4. in tertiam par. disput. 49. sect. 5.

## CAPVT XI.

De illis, à quibus possunt indulgentiae concedi.

## SUMMARIUM.

- 112 Summus Pontifex potest, ac solus potest plenam indulgentiam conferre.
- 113 Episcopi, & Superiores Praelati infra Papam, possunt ex officio conferre indulgentias.
- 114 Extra propriam ditionem lucrandas, dare possunt suis: via functionibus autem tanquam non subditis, dare nequeunt.
- 115 Nullus Episcopo inferior potest ex officio indulgentiam dare, ne quidem si exemptus, potestatem in suis habeat quasi Episcopalem.
- 116 Ex commissione Papae vel Episcopi, potest quicumque Clericus indulgentiam concedere.
- 117 An possit laicus ex Papae commissione.
- 118 Inualidam esse indulgentiam Penitenti à Confessorio non Episcopo concessam propria auctoritate: ut & concessam ab Episcopo excommunicato non tolerato.
- 119 Qui comprehenduntur nomine subditorum, quibus potest Episcopus indulgentiam concedere.
- 120 Indulgentia ab Episcopo concessa supra modum ei à iure determinatum, quatenus valeat.
- 121 Qualis sit Legati Apostolici & Summi Penitentiarij facultas concedendi indulgentiam.
- 122 Nec Vicarius Episcopi, nec capitulum sede vacante, potest concedere indulgentiam, nisi ex commissione.
- 123 Episcopus confirmatus à Papa, aut per huius literas prouisus, nondum tamen consecratus, potest indulgentiam concedere.
- 124 Abbates alique Religiosorum familiarum Superiores nequeunt indulgentiam concedere, etiamsi possint facere participes bonorum operum sui ordinis.
- 125 Documenta ostendentia differentiam inter communicationem eiusmodi operum & indulgentiam.

112.

Quae spectant ad eos qui possunt indulgentias concedere, & ex communi Doctorum sententia haberi notat Iosephus Angles in 2. part. Florum Theolog. ca. De indulgen. art. 3. sub initium. ista sunt.

Primo, Romanum Pontificem Petri successorem & Christum in terris Vicarium, posse concedere indulgentias; tum particulariter vni, vel alteri; tum generaliter multis ac etiam omnibus Christi fidelibus, pro remissione vel totius vel partis poenae temporalis debita peccatis ipsorum. Id quod patet tum auctoritate Extravag. communis Vnigenitus, De poenitent. & remiss. tum etiam ratione: quia Summus Pontifex obtinet in Ecclesia summum principatum: ideoque plenissima dispensatio thesauri satisfactionum Christi & Sanctorum, quo in communi di. ata est Ecclesia, ei competit; petinde ac dispensatio communium bonorum teip. summo illius principi competit.

Secundo solum Romanum Pontificem posse concedere indulgentiam plenam. In quo Doctores ad cap. Quod autem De poenitent. & remiss. consentire notat Nauarr. in comment. de indulg. notab. 31. num. 2. Patet vero ex eo, quod ceteri Praelati, non nisi certi temporis, & solis suis subditis possint indulgentiam concedere, ut paulo post docet. Quod autem Nauarr. consequenter ex Panormit. & Felino excipit Concilium legitime congregatum: Suarez tomo 4. disput. 55. sect. 1. ostendit non habere locum, si ipsum Concilium sumatur ut distinctum à Summo Pontifice: sed tantum ut Summus ipse Pontifex ei per se, aut per suos legatos praesidet, & tanquam caput cum membris in vnum corpus mysticum

coalescit. Fundamentum ipsius est, quod Christus soli D. Petro dixerit Matth. 16. Tibi dabo claves regni caelorum. & Ioann. 21. Pasca oves meas. Cetera qui volent apud eundem vident, Scholastici potius, quam praesentis instituti propria.

Tertio, praeter Summum Pontificem, Episcopos & superiores Praelatos ex officio indulgentias conferre: non tamen ut illam plenam & pro tota Ecclesia; sed quae non sunt plurium quam quadraginta dierum; aut quando Ecclesia, siue ab vno Episcopo tantum siue à pluribus deditur, vnius anni iuxta expressam determinationem generalis Concilii Lateran. relata in cap. Cum ex eo de poenitent. & remiss. in nouatam à Bonifacio 8. in cap. Finali eodem tit. in 6. Item quae non pertineant ad omnes fideles iuxta definitionem Innocentii tertij in cap. Quod autem. De poenitent. & remiss. Et ratio est: quia sicut illi non sunt Praelati totius Ecclesiae, quibus tanquam summis Principibus conueniat plena bonorum communium dispensatio; sed sunt quasi secundarii Principes sub summo constituti; quibus cum aliqua tantum pars Ecclesiae attributa sit regenda; dispensatores sunt quidem thesauri satisfactionum, qui in Ecclesia conferuntur: possunt ut indulgentias concedere, sed non plenas, & intra vnam tantum Ecclesiae partem sibi attributam; nempe ex cap. Nostro, De poenitent. & remiss. Archiepiscopus, intra suum Archiepiscopatum; & Episcopus intra suum Episcopatum pro vi glossa. annotat ad verbum Prouinciam.

Quod quidem ex Palud. in 4. dist. 20. quest. 4. art. 3. principali concl. quarta, intelligendum est quoad personas, non quoad locum. Nam cum indulgentiae dentur personis, non autem loco, Episcopus indulgentiam quadraginta dierum sicut & licentiam confitendi alieno; dare potest suis subditis visitantibus locum aliquem pium extra ipsius Diocesim. Quam Paludani sententiam sequitur Suarez in ead. disput. 55. sect. 3. num. 17. Sed improbat in precedenti numero 6. quod ille subiungit si plures Episcopi similiter faciant suis subditis, atque Episcopus loci omnes ibidem concessas confirmet, illos qui sunt de confirmantis diocesi visitantes talem locum, posse tot quadraginta indulgentiarum lucrari; quot ab illis pluribus Episcopis sunt concessae. Improbationis rationem adfert: quod ea confirmatio ad talem effectum non habeat allam vim, quam delegationis propriae potestatis: quae non est maior quam concedendi indulgentiam 40. dierum. Eam autem concessam alicui loco non potest multiplicare per se: etsi successor. ipsius, ut idem docet consequentia num. 7. potest eidem loco concedere similem indulgentiam: quam vtramque, subditi ipsius lucrari poterunt: ut & eam quae eidem loco concessa adhuc esset ab Archiepiscopo.

Quarto: nullum Episcopo inferiorem posse ex officio indulgentiam concedere. Hoc patet ex cap. Accedentibus, De excessibus Praelar. Et ratio esse potest, quod potestas dispensandi thesaurum Ecclesiae competat ministris ipsius, pro ut expedit ad Ecclesiastici ministerij finem, qui est eiusdem Ecclesiae vtilitas: ad quam expedire ut talis thesaurus distribuatur tantum per Summum Pontificem, & Episcopos, patet quia ipsi soli in Ecclesiae communitate locum obtinent Principum (ad quos solus pertinere solet reus poenas debitas remittere) ut de Summo pontif. manifestum est: & de aliis Episcopis ex eo probatur, quod quisque Episcopus tantum tanquam Princeps praesit suae diocesi: quae propter vrietatem fidelium quos complectitur, formam quandam habet Reip. in qua ei qui praesit competit communi vtilitati prospicere: siue puniendo fontes, siue relaxando poenas. Quod quidem nequit dici de inferioribus Praelatis; qui regunt conuentus vel Parochias tanquam familias quasdam, non tanquam Rempub. aliquam: ita ut non sint tam Principes, quam principum quidam coadiutores. Neque obstat quod aliqui sint exempti, infiditatem habentes quasi Episcopalem: quia probabile est Summos Pontifices, sicut soli tanquam summi Principes cum accepissent à Christo: sic etiam solis Episcopis tanquam propriis & ordinariis Ecclesiae Principibus: illam iure ordinario communicasse: ut satis intelligitur ex cit. cap. Accedentibus. Ostendit quoque proposita ratio, quod cum Papa toti Ecclesiae praesit, omniumque curam debet gerere: non item alij Episcopi, potesta-